

Un món a l'abast de la mà

Maylis de Kerangal

Traducció de Jordi Martín Lloret

Narratives

Un món a l'abast de la mà

**Narratives
113**

Títol original: *Un monde à portée de main*

© 2018 Éditions Gallimard

© 2020 Jordi Martín Lloret, per la traducció

© Wundervisuals, per la imatge de portada

© 9 Grup Editorial, per l'edició

Angle Editorial

c. Mallorca, 314, 1r 2a B / 08037 Barcelona

T. 93 363 08 23

www.angleeditorial.com

angle@angleeditorial.com

Disseny de col·lecció: J. Mauricio Restrepo

Primera edició: febrer de 2020

ISBN: 978-84-17214-81-4

DL B 916-2020

Imprès a Romanyà Valls SA

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre,
ni la incorporació a un sistema informàtic, ni la transmissió en cap forma ni per cap mitjà,
sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per gravació o altres mètodes,
sense el permís previ i per escrit dels titulars del copyright.

Un món a l'abast de la mà

Maylis de Kerangal

Traducció de Jordi Martín Lloret

 Angle Editorial

*¿El vent fa fressa entre els arbres
quan no hi ha ningú per sentir-lo?*

koan

La Paula Karst apareix a l'escala, aquest vespre surt, es veu de seguida, un canvi de velocitat perceptible així que ha tancat de cop la porta del pis, la respiració més ràpida, la pulsació del cor més feixuga, un abric llarg i fosc obert sobre una camisa blanca, botines amb talons de set centímetres, i sense bossa, tot a les butxaques, mòbil, tabac, diners, tot, el feix de claus que sona al ritme de les passes —calfred de caixa clara—, la cabellera que li rebot a les espatlles, l'escala que es caragola en espiral al seu voltant a mesura que baixa, que gira fins al vestíbul, moment en el qual, interceptada in extremis pel gran mirall, frena en sec i s'hi acosta, s'explora els ulls heterocròmics, s'escampa amb l'índex per les parpelles el maquillatge massa espès, es pessiga les galtes pàl·lides i prem els llavis per impregnar-los de vermell, tot això sense parar esment en la guerxesa amagada en el rostre, un estrabisme divergent, lleuger, però sempre més pronunciat al capvespre. Abans de sortir al carrer, s'ha descordat un altre botó de la camisa: sense bufanda tampoc quan a fora és gener i hi ha l'hivern, el fred, el cerç negre, però ella vol ensenyar la pell, i que el vent de la nit li bufi al coll.

De la vintena d'alumnes de l'Institut de Pintura, al 30 bis de la rue du Métal de Brussel·les, entre l'octubre del 2007 i el març del 2008, n'hi ha tres que han continuat fent lliga i es passen contactes i feines, s'avisen dels mals negocis, es donen un cop de mà per enllestir un encàrrec dins del termini, i aquests tres —una dels quals és la Paula, amb el seu abric negre i els seus *smoky eyes*— han quedat aquest vespre a París.

Era una ocasió imperdible, una conjunció planetària de gran bellesa, tan rara com el pas del cometa Halley! —s'havien engrescat a través de la xarxa, grandiloqüents, il·lustrant els seus missatges amb imatges aplegades de webs d'astrofotografia. Però al final de la tarda cadascú havia considerat aquell retrobament amb reticència: la Kate acabava de passar tot el dia enfilada en una escala de mà en un vestíbul de l'avenue Foch i s'hauria quedat ben a gust arrepapada a casa menjant tarama amb els dits davant d'un capítol de *Joc de trons*, en Jonas hauria preferit continuar treballant, avançar aquell fresc de la selva tropical que havia de lliurar d'aquí a tres dies, i la Paula, que just aquell matí acabava d'aterrar des de Moscou, desorientada, ja no estava tan segura que aquella cita fos una bona idea. I tot i així alguna cosa més forta els havia llançat a fora aquell

capvespre, alguna cosa visceral, un desig físic, el de reconèixer-se, les cares i les pintes, la textura de les veus, les maneres de moure's, de beure, de fumar, tot allò que a l'acte els podia reconnectar a la rue du Métal.

Cafè negre de gentada. Clam de fira i penombra d'església. Arriben a l'hora a la cita, tots tres, una convergència perfecta. Els primers moviments els precipiten els uns contra els altres, abraçades i vàlvules d'obertura, i tot seguit s'obren pas, avancen en fila índia, soldats, un bloc: la Kate, cabells rossos platinats amb arrels negres, metre vuitanta-set, natges bombades dins d'uns pantalons afusats d'eslalomista, el casc de la moto a la sofraja del braç i aquelles dents grosses que li fan el llavi superior massa curt; en Jonas, els ulls de mussol i la pell grisa, braços com llaços, la gorra dels Yankees; i la Paula, que ja fa molt més bona cara. Arriben a una taula en un racó de la sala, demanen dues cerveses, un spritz —la Kate: m'encanta el color—, i de seguida inicien aquell moviment de pèndol continu entre la sala i el carrer que marca el compàs de les nits dels fumadors al cafè i surten amb la cigarreta a la boca, el foc a la coveta de la mà. Les fatigues del dia desapareixen en un espetec de dits, l'engrescament ha tornat, la nit s'obre, ara parlaran.

Paula Karst, l'honor és per a tu, que acabes de tornar, descriu les teves conquestes, explica les teves proeses! En Jonas encén un llumí, la cara li oneja una fracció de segon a la claror de la flama, la pell adopta l'aspecte del coure, i en un moment la Paula és a Moscou, amb la veu ronca, ha tornat als grans estudis Mosfilm, on ha passat tres mesos, a la tardor, però en comptes d'impressions panoràmiques i de narració vaga, en comptes d'un testimoni cronològic, comença descrivint el saló d'Anna Karènina que havia hagut d'acabar de pintar a la llum

d'una espelma, després que una avaria elèctrica hagués submergit els decorats en la foscor la vigília del primer dia de rodatge; arrenca lentament, com si la paraula acompanyés la visió en traducció simultània, com si el llenguatge permetés de veure, i fa aparèixer els llocs, les cornises i les portes, els enfustats, la forma dels teginats i el dibuix dels sòcols, la finor dels estucats, i per tant el tractament tan particular de les ombres que calia allargassar sobre les parets; enumera amb exactitud la gamma de colors, el verd celadont, el blau cel, el daurat i el blanc de la Xina, a poc a poc s'embala, front alt i galtes inflamades, i deixa anar el relat d'aquella nit de pintura, d'aquell comboi boig, detalla amb precisió els productors sobreexcitats amb anorac de plomes negra i vambes Yeezy escalfant els pintors en un rus que carretejava claus i carícies, recordant que no es toleraria cap endarreriment, cap ni un, però deixant entreveure unes primes possibles, i la Paula que de sobte entenia que hauria de treballar tota la nit i s'atabalava d'haver de fer-ho en la penombra, segura que els tons no podrien ser exactes i que els ràcords serien visibles sota els focus, una bogeria —es pica la templa amb l'índex mentre en Jonas i la Kate callen i l'escolten, reconeixent-hi una bogeria atractiva, de les que ells també s'enorgulleixen de posseir—; i continua amollant, explica l'estupefacció que va sentir quan va veure arribar aquella nit un grapat d'estudiants, alumnes de Belles Arts que el cap de decoració havia fixat com a reforç, voluntaris talentosos i ben pelats, és clar, però disposats a empastifar-ho tot, i per això aquella nit ella havia preparat les paletes, agenollada sobre el terra plastificat, procedint a la llum d'una llanterna d'iPhone que un d'ells dirigia cap als tubs de colors que ella barrejava en proporció, abans d'assignar a cadascú una parcel·la del decorat i d'ensenyar-los l'acabat que calia aconseguir, anant de

l'un a l'altre per afinar una pinzellada, accentuar una ombra, esmaltar un blanc, els seus desplaçaments precisos i furtius alhora com si el seu cos encès la portés per instint cap a aquell o aquella que dubtava, que es desviava, de manera que cap a la mitjanit cadascú era al seu lloc i pintava en silenci, concentrat, l'ambient del plató tibant com un llit elàstic, aferrat, irreal, els rostres mòbils il·luminats per les candeles, els esguards mirallejants, les ninetes d'un negre de Mart, només se sentia el frec dels pinzells sobre els panells de fusta, els xiulits de les soles sobre la lona que recobria el terra, les alenades de tota mena inclosa la d'un gos letàrgic i cabdellat enmig del desgavell, un esclat de veu sorgit de no se sabia on, una exclamació —*бля смотри, смотри здесь как красиво*, hòstia puta mira, mira això que bonic—, i si es parava l'orella, es percebia la pulsació d'un rap rus difós amb sordina; l'estudi brunzia, ple de pures presències humanes, i fins a trenc d'alba la tensió va romandre palpable, la Paula va treballar sense descans, a mesura que avançava la nit els seus gestos eren més desimbolts, més lliures, més segurs; i cap a les sis del matí els electricistes van entrar en escena, solemnes, portant els grups electrògens que havien anat a aplegar a Moscou, algú va cridar *fiat lux!* amb una veu de tenor i tot es va tornar a il·luminar, uns focus potents van projectar una claror molt blanca sobre el plató i el gran saló d'Anna Karènina va aparèixer a la llum argentada d'un matí d'hivern: hi era, existia; les finestres altes estaven recobertes de gebre i el carrer nevat, però a dintre hi feia calor, s'hi estava bé, una flamarada majestuosa crepitava a la llar de foc i l'aroma del cafè surava a la peça, de fet els productors ja havien tornat, dutxats, afaitats, tots somriure, obrien ampolles de vodka i capses de cartró on s'apilaven blinis tebis, ensalgats de canyella i de cardamom, repartien diners als estudiants engrapant-los

el clatell amb una connivència viril de padrins de màfia, o braven en anglès a bústies de veu que vibraven a Los Angeles, a Londres o a Berlín; la pressió queia en picat, però la febre no marxava, cadascú mirava al seu voltant parpellejant, enlluernat pels milers de milions de fotons que ara formaven la textura de l'aire, sorprès pel que havia acomplert, una mica grogui, també, la Paula es va girar instintivament cap als ràcords delicats, neguitosa pel resultat, però no, havia quedat bé, els colors eren bons, i llavors hi va haver crits, esclafits de palmell contra palmell, abraçades i algunes llàgrimes de cansament, alguns es van estirar a terra amb els braços en creu mentre que d'altres van esbossar passos de dansa, la Paula va fer un petó una mica llarg a un dels extrems, el dels ulls foscos i dimensions fortes, li va passar una mà sota el jersei i per la pell bullent, es va entretenir en la seva boca mentre els mòbils començaven a sonar i tothom recollia les seves coses, es cordava l'abric, s'enrotllava la bufanda, es posava els guants o treia la cigarreta, a fora el món es reactivava, però en alguna banda d'aquell planeta, en un dels grans estudis de Mosfilm, esperaven l'Anna ja, l'Anna dels ulls negres, l'Anna bojament enamorada, sí, tot estava a punt, ara el cinema ja podia venir, i amb ell, la vida.

El fred assota, la porta del bar s'obre i es tanca, semblant a un bufador de ferret, renovant els fumadors al carrer, i la Paula s'estremeix. Acala el cap, s'enfonsa les mans a les butxaques i rasca el terra amb la punta de la bota mentre la Kate i en Jonas la fiten en silenci, pensatius, envejosos d'aquella nit ardent, tan semblant a les que van conèixer junts a l'Institut de Pintura, una nit que ella els ha explicat precisament perquè les recordin totes, perquè aquelles nits en blanc que havien passat pintant plegats per poder presentar els treballs a punta de dia al gran

despatx de la directora de l'Institut, com un tribut i com una ofrena, aquelles nits eren el seu bé comú, la base de la seva amistat, un estoc d'imatges i de sensacions al qual tornaven a pouar amb un plaer manifest així que es retrobaven, magnificant en el relat la urgència, la fatiga i el dubte, exagerant el mínim incident, el tub de color que falta, el godet que es bolca, el white spirit que s'inflama o, encara pitjor, l'error de perspectiva que no havien vist, repetint les escenes en què es delectaven a semblar ridículs, ignorants, pipiolis insignificants davant de la pintura, antiherois d'una epopeia trepidant i bufonca de la qual sortien encara més victoriosos perquè havien vorejat la catàstrofe, encara més valerosos perquè havien errat en les tenebres, encara més enginyosos perquè semblava que ho tenien ben fotut, i ara aquells relats tenien la força d'un ritual: eren el pas obligat de la tornada, funcionaven com una abraçada.

Tornen a estar asseguts a dintre, les noies a la banqueta i en Jonas al seu davant, amb el coll enfonsat entre les espatlles, fregant-se les mans. I ara què estàs fent? La Kate l'interroga directa, el got als llavis, la mirada en contrapicat sota les pestanyes turquesa, i sobta sentir-li la veueta, que no té res a veure amb la robustesa del cos, com si n'estigués dissociada. El noi divertit es fa enrere contra el respatllet de la cadira i declara amb els braços plegats amunt sobre el tors i les mans sota les aixelles: estic fent el paradís, un edèn tropical, vuit metres per tres cinquanta. Silenci. Les noies encaixen el cop, deixen passar una estona. La Kate beu a glops lents, els ulls al sostre —calcula la superfície, avalua els honoraris, va ràpid—, mentre que la Paula desplega els dits un per un i entona la lletania dels noms de colors que tots tres se saben de memòria i que ella articula destacant-ne les síl·labes com si rebentés d'una en una tot de càpsules de sensacions pures: blanc de zinc, ne-

gre de vinya, carabassa de crom, blau de cobalt, alitzarina carmesina, verd de bufeta i groc de cadmi per als verds? En Jonas somriu, i continua a la mateixa velocitat mirant-la als ulls: topazi, alvocat, albercoc i asfalt —canvien de posició, ara l'un davant de l'altra, és un moviment bonic—, i llavors la Paula inspira fondo i li demana, amb la veu sorda: m'agradaria que creessis un lloc a la teva selva per al nostre gran simi, ho faràs? En Jonas assenteix amb el cap sense deixar de mirar-la, ho faré, i la Paula abaixa les parpelles.

Hi ha molta gent, aquí, no se sent res però tothom parla, com si el guirigall estigués tot borat d'alvèols —un rusc—, com si cada taula reservés al seu voltant un espai acústic propici per a qualsevol conversa clandestina. En Jonas ha repenjat la barbata en una mà, i observa les noies l'una després de l'altra, burleta: les mateixes, tot igual, totes dues. La Kate riu i enllaça, curiosa: per a qui l'estàs fent, aquesta selva? El noi s'aguantava el riure, les espatlles se li sobresalten, el tors li palpita sota els braços, i llavors talla: *no way*, no te'n penso dir res, talpet. La desafia amb els ulls somriure als llavis i la Kate fa un nou intent, torna a la càrrega, assumeix el paper de la noia pragmàtica, la que toca de peus a terra, compara les prestacions de les mútues, cotitza per a la jubilació i vetlla pels sous del gremi de pintors decoratius: si més no, et paguen bé?, a quant el metre quadrat?, vuit-cents?, mil? En Jonas alça els ulls cap al sostre mentre el somriure se li eixampla i li descobreix unes dents grises i desordenades, ja pots anar provant, reina, que el paio està blindat. Llavors la Kate ha deixat anar una primera quantitat, en Jonas li ha indicat amb un gest que podia apujar-la i les dues noies han començat a licitar ara l'una ara l'altra, anunciant unes xifres cada cop més astronòmiques, unes tarifes que

només cobren les estrelles del sector, i aviat s'enjogassen, la cosa s'escalfa, i de sobte el noi es retracta: aviam, és un projecte especial. Fa una pausa, la mirada fureteja al seu voltant. És un fresc original. Ah. Es posa recte i rebla el clau: és una creació. En el silenci que segueix, el volum sonor de la sala sembla augmentar però en Jonas sent perfectament la veu de la Kate, que entra: oh, així ja ho tenim, ets un artista! Ell es gira cap a la Paula, assenyala la Kate amb la cua de l'ull i declara negant alhora amb el cap: però que cabrona que és! Han recuperat la velocitat de la paraula, i aquella vivacitat mordaç que no és res més que l'esbravament de la tendresa. Un cambrer passa arran de la taula, xuta el casc de la Kate, que era a terra, i li cau la safata. Terrabastall, silenci, aplaudiments. En acabat el guirigall es torna a imposar, un guirigall que la Paula excava amb la mirada per fitar el rellotge industrial penjat a sobre de la barra i recordar-se que ahir, exactament a la mateixa hora, travessava la plaça Roja corrent. Els ulls li fan la volta a l'esfera i tornen a posar-se en en Jonas, i amb un fil de veu articula: un regne per als grans simis, Jonas, això és el que faràs.

Els gots són buits, en Jonas arreplega el seu paquet de tabac de la taula i etziba mentre s'aixeca: i a vosaltres com se us presenta el 2015? Surten. De nou el carrer glaçat, la cuneta saturada de burilles, i l'aglomeració de la qual cal extirpar-se per recuperar moviment. Quan ja són ben lluny de la gentada, la Kate es treu el mòbil de la butxaca interior de la caçadora i diu als altres dos, solemne, mentre els el planta al mig amb un gest viu: aviam, prou collonades, ha arribat el moment d'ensenyar-vos feina autèntica de professional! La Paula i en Jonas s'inclinen, ara les temples es toquen.

Una imatge miralleja, molt negra. Un marbre. La pàtina del vestíbul de l'avenue Foch, que fa vuit dies que pinta. Negre abismal vinçat d'or líquid, ombrívol i ostentós, majestuos. El sol que s'escola a l'agost fins al fons d'un sotabosc, una laca japonesa recoberta de pols d'or, la cambra funerària d'un faraó d'Egipte. Que els estàs fent un portor? La Paula aixeca el cap per mirar la seva amiga, que assenteix mentre gira la cara amb una lentitud reial, expulsa pel nas el fum de la cigarreta. *Yes*. Collons que bona que ets, murmura en Jonas, impactat per la fluïdesa del vetat, per la lluminositat ambigua del panell, per la impressió de profunditat que desprèn. La Kate s'estufa però treu importància: ja saps que em vaig diplomar amb un portor, m'agrada fer-ne. La foto hipnotitza. Els pintaràs totes quatre parets? La Paula se sorprèn —el portor no se sol triar per a grans superfícies, ella ho sap, massa negre, massa difícil de realitzar, i també massa car. D'una ditada, la cigarreta de la Kate aterra a la cuneta: i el sostre també els el faré.

Una capa de petroli pur. En aquests termes havia presentat la noia la seva mostra de portor al president de la comunitat de propietaris, si més no ella ho explica així ara, que ha baixat de la vorera per recrear l'escena al bell mig de la calçada, per interpretar el seu propi paper però també el del paio que havia hagut de convèncer —un trentenari pàl·lid, dotat d'un cognom de tirallonga i d'un anell desproporcionat, d'espallles estretes però panxa rodona, surava dins d'una americana creuada gris perla i s'havia acariciat lentament el cap mentre examinava la mostra, sense arribar a alçar els ulls cap a aquella donassa que tenia al davant, sense arribar a fer-se una idea del seu cos: escultural o homenívol? La Kate havia acudit a la cita amb un vestit jaqueta blau marí i sabates de taló, s'havia

oblidat de treure's la polsera de turmell amb la tanca de calavera però s'havia pentinat els cabells amb la ratlla al costat i s'havia suavitzat el maquillatge: la volia, aquella feina. De fet se l'havia treballada prou, la seva paleta —blanc de titani, ocre groc, groc de cadmi taronja, terra de Siena natural, ombra fumada, marró Van Dyck, vermelló, una mica de negre—, i havia aplicat dues veladures per obtenir una superfície fosca i transparent alhora —foscor, transparència: el secret del portor. D'altra banda, la seva proposta tenia possibilitats: els propietaris de l'edifici eren famílies riques del Golf que passaven allà tres nits l'any. Els agradaria, aquell marbre que faria de mirall de la seva riquesa, afalagaria el seu poder, evocaria el manà fòssil sorgit de les terres on antigament pasturaven ramats, i on es dormitava en l'escalfor de les tendes. Per aconseguir l'encàrrec, la Kate havia insistit molt en la raresa del portor, havia descrit les marbreres abrusadores de l'illa de Palmària i les de Porto Venere a la vora del golf de Gènova, pedreres suspeses a cent cinquanta metres del nivell del mar, havia comptat els vaixells que atracaven a la falda del penya-segat per baixar-hi directament els blocs de pedra, fins a cent *carrate* per nau —la unitat de mesura, la *carrata*, és la càrrega d'un carro tirat per dos bous, és a dir tres quarts de tona—, les naus descarregaven el marbre en brut als molls de Ripa Maris i tot seguit recarregaven un marbre preparat per enlluernar, serrat, afinat, polit, a vegades gravat amb la flor de lis, i hissaven les veles per fer cap a Toló, Marsella, Cadis, travessar Gibraltar i remuntar la costa Atlàntica cap a Sant-Maloù, i a Le Havre la ruta del marbre es bifurcava per esdevenir fluvial, fins a arribar a París; finalment, últim cartutx, la Kate havia lloat l'aura reial de la pedra, una pedra apreciada pel Rei Sol en persona, una pedra que es trobava a les parets de Versalles i segurament no

pas als vàters de restaurants de moda, us n'ensenyo fotos? Ara imita les postures de l'administrador, el gest amb què li havia allargat una mà tova després de presentar-se pronunciant el seu cognom in extenso, la patata calenta que li donava voltes dins la boca, mima la lascívia evasiva, l'elegància tibada, però sobretot ella mateixa s'inclou en l'escena, actriu, parodiant la seva pròpia cobdícia, les seves falagueries de rabosa, exagerant les corbes del cos i l'accent scottish, i tot això amb tant d'èmfasi que ocupa la calçada, immensa i giravoltant, aureolada de la seva cabellera de cinema, i davant del bar es genera una mica de moviment, la gent s'intriga i es desplaça, miren cap a aquella noia d'allà, la que està fent el número. L'administrador havia acabat fixant-se en ella, l'havia agafat de prova, passava cada vespre per veure com avançaven els plafons i, subjugat, ja anava anticipant altres vestíbuls, altres ulls d'escala, altres pisos per restaurar —gestionava un parc immobiliari important a l'oest de París, haussmannià autèntic, centenars de metres quadrats que ambicionava fer fructificar. A mi la fortuna! Les genives de la Kate s'envermelleixen enmig del riure. En acabat saluda com l'actor al final de l'obra, una mà al cor, decreta que la pròxima ronda la paga ella i tothom entra al bar darrere seu.

I ara què penses fer? En Jonas fita la Paula, el blanc dels ulls groc i les ninetes enormes sota les sigles de la visera. La noia salta, i jo què sé, et recordo que tot just he tornat de Moscou aquest matí. Al seu costat, la Kate desvarieja, mostra senyals de fatiga, o d'embriaguesa, o de totes dues coses alhora —endropiment, boca oberta, mirada vaga—, i se sorprenen que encara trobi prou energia per a una mossegada: deus haver fet un fotimer de diners a cals russos, allà hi ha pasta, no? La Paula somriu: tranquil·la. Just en aquell moment, un grill ha

cantat al fons d'una butxaca i en Jonas s'ha posat dret d'un bot, amb el telèfon enganxat a l'orella, ha sortit corrent al carrer sense mirar les dues noies assegudes a la banqueta, ha passat a l'altra banda del vidre, ha anat a seure al rastell de la vorera del davant, s'ha tret la gorra —un gest raríssim en ell—, ha tirat el cap endarrere perquè la llum del fanal li aspergís la cara, i li han vist tancar els ulls i moure els llavis mentre se li formaven unes ombres a les temples i als clotets de les galtes, i a ningú no se li ha escapat que de tant en tant aixecava les parpelles i mirava la Paula darrere la paret de vidre; la Paula, d'esquena. Aleshores ell tenia la cara d'un ésser atrapat en l'amor, d'un ésser atrapat en el moviment subterrani de l'amor, i segurament per això les dues noies se n'estaven al marge, no se'ls hauria acudit mai acostar-s'hi massa, i encara menys interrogar-lo, mai, no era així com funcionaven tots tres, la seva vida sentimental es representava fora de camp, no en parlaven gaire, públics, exagerant el desastre romàntic (Jonas) o el laconisme frontal (Kate), i explotant en aquests registres una vena còmica en què l'amor sempre era exaltat i tràgic, el sexe maldestre, o purament tècnic, i en aquest joc eren divertits, i la Paula al seu davant reia, entretancava els ulls i arrufava el nas, contestava «ui, no ho saps prou!» quan ells li preguntaven: i tu no lligues? I finalment tots tres callaven l'amor. De tornada a la taula, en Jonas tenia les galtes bullents i la veu soterrada. No s'ha assegut però ha anunciat directe: tinc una festa a la rue Sorbier, veniu? La Kate ha negat amb el cap, estic morta, demà treballa, però la Paula s'ha aixecat, ha contestat que ella l'acompanyava, ganes de caminar una mica.

Més tard, molt després que la Kate els hagi avançat al ralenti, asseguda ben recta al seu escúter, el braç alçat a la manera

d'un auriga que saluda l'emperador a l'inici de la cursa, mentre la progressió de la nit fa aparèixer una ciutat ben diferent, pugem per l'avenue Gambetta, la Paula i en Jonas, voregen el Père-Lachaise. Ella ha passat el braç per sota del del noi i amb la mà lliure estreny les solapes de l'abric al voltant del coll glaçat, ell s'ha abaixat la gorra, s'ha tornat a nuar la bufanda, ha enfonsat les mans a les butxaques, i així caminen. No vas prou tapada, això no pot ser. Els ulls d'en Jonas llisquen al llarg del cementiri, indiferents a les sepultures que sobresurten del mur —creus de pedra i estàtues, piramidons rosegats pels líquens, llambregades de temples, bocins de cúpules, mausoleus de rocalla que representen boques de coves. Com a resposta, la Paula s'acosta a ell i ara avancen espatlla contra espatlla. I quina mena de simi pintaràs? Ella ha parlat en veu baixa. El vapor que li surt de la boca s'esqueixa al seu pas, a part d'això ni una bufada d'aire, les façanes dels edificis estan apagades, el fred vitrifica la ciutat, el cel molt alt és dur i centelleja. Faré el Wounda —ha contestat en Jonas a mitja veu, el nas dins la bufanda, i en sentir aquestes paraules a la Paula se li ha il·luminat la cara.

Han arribat a la placeta. És mitjanit, els cafès tanquen, els taulells llueixen al fons de les sales apagades, els finestrals emmarquen teatrets d'ombres on algunes siluetes encara es mouen, fan els gestos de la feina, esbandeixen les gerres, eixuguen els gots, passen el drap per la barra. En Jonas ha desenganxat el braç del de la Paula, un gest ferm, me n'he d'anar, me'n vaig, i quan ja es començava a allunyar ella l'ha retingut, li ha apujat el coll, tu tampoc estàs malament però fas pudor de trementina, no sé si n'ets conscient. En Jonas s'ha ensumat la màniga de l'abric, i la Paula ha prosseguit, curiosa, provant d'allargar, podríem dir que ets inflamable, que t'espera algú, allà? Un cor-

redor passa desviant la mirada cap al cronòmetre, un paio amb un abric de pells passeja el gos, una senyora gran tota embolicada en un xal amb serrells fuma una cigarreta al balcó. Hi ha calma. Què fas, doncs, vens o no? En Jonas pica de peus, el coll enfonsat entre les espatlles, els ulls clavats en ella.

Llavors ell ha fet un pas enrere, ha aixecat les mans i les ha col·locat sota el fanal. Així il·luminades, semblaven separades del cos i com sortides de la foscor, flotants, blanquinoses, vagament monstruoses, els dits llargs, les articulacions prominents, la línia de la vida gravada al palmell com una incisió de tallaplomes en una post, els coixinets a la base dels dits descaïnats per butllofes antigues, i la pell incrustada de substàncies —olis, pigments, assecants, dissolvents, vernissos, aiguades, coles. Ara tu. Amb un cop de barbata ha apuntat a la Paula, que ha ensenyat unes mans menudes, curtes i quadrades: cara dorsal, la mateixa pell gruixuda, les falanges arrugades com closques de nou i les ungles arranades i enrivetades de negre; cara palmar, els mateixos senyals. S'han estat una bona estona amb els fronts tocant-se per damunt dels palmells oberts, que es retallaven de les superfícies més clares en la nit, plantilles, tampons, calcomanies —de lluny semblaven dos excursionistes inclinats sobre un mapa topogràfic, examinant la làmina i desxifrant la llegenda per trobar el camí. Bruscament en Jonas ha agafat la Paula per la cintura, l'ha abraçada i li ha murmurat a tota velocitat al coll: demà et truco.